

Democràcia electrònica

JOSÉ GARCÍA MONTALVO

Professor del departament d'economia i empresa. Universitat Pompeu Fabra

Les eleccions nord-americanes s'acosten i molts tornen a recordar el que va passar als últims comicis. Se'n recorden, de l'espectacle de Florida? Compta, recompta i torna a comptar per acabar amb una diferència d'un centenar de vots. Aleshores es va plantejar la necessitat de cercar un sistema electrònic de votació alternatiu a les targetes perforades i el recompte manual. ¿En què ha quedat tota aquella polèmica? La conseqüència més important va ser l'aprovació l'octubre de 2002 de la llei Ajuda Amèrica a Votar, en la qual s'instaura l'Institut Nacional d'Estàndards i Tecnologia dels Estats Units a millorar el sistema de votació per al gener de 2006. Totes les expectatives sobre aquestes millores estaven posades en procediments de votació electrònica.

Quina és la situació actual? Uns quants estats dels Estats Units han comprat màquines amb pantalla tàctil per votar electrònicament. No obstant, són cada cop més els analistes i experts que dubten que sigui factible la votació electrònica. El primer problema d'aquestes màquines és la seguretat. Una de les em-

preses més importants en la comercialització de màquines de votació electrònica és Diebold, que abasta d'equips Maryland, Geòrgia, Califòrnia i Ohio entre d'altres Estats. Experts de les universitats de Rice i Johns Hopkins han comprovat que el software de l'empresa no tenia les mínimes garanties de seguretat i que fins i tot es podia reprogramar amb una agenda electrònica. A més el programa no tenia els últims pedaços per al sistema operatiu Windows i, per tant, era susceptible de ser atacat per hackers des de una altra localització (mode remot). En segon lloc, les eleccions que ja s'han realitzat utilitzant sistemes electrònics han generat exemples de gran imprecisió, per no dir-ho d'una altra manera. A Boone County, amb una població de 19.000 votants registrats, el sistema electrònic va comptar més de 144.000 vots. A les elec-

cions primàries per a governador de Florida va haver-hi llocs on van anar a votar més de 1.300 persones però la màquina només va comptar un vot. Un tercer problema és la desconfiança en el software per la possibilitat que algú l'hagi alterat amb algun mecanisme difícil de detectar i que afavoreixi un determinat candidat. Alguns analistes sospiten que la inesperada victòria republicana a les eleccions intermèdies de Geòrgia el 2002 va ser deguda a la utilització de les màquines de Diebold, el director executiu de les quals és amic personal de Bush i un important contribuent a la seva campanya per a la reelecció. La reiterada negativa de l'empresa a deixar que experts independents revisin el software no fa més que augmentar les ombres de la sospita. Però si és secret, com és que alguns experts hi han tingut accés? Para-

doxalment l'autor d'un llibre sobre sistemes de votació electrònica va trobar a Internet, en un servidor desprotegit de l'empresa Diebold, el famós fitxer *rob-Georgia.zip*, que contenia tot el codi del software. Per als malpensats el *rob* inicial és l'abreviatura de Robert Behler, un tècnic de Diebold, i no de *robatori*.

Finalment el problema més greu de la votació electrònica és la impossibilitat de recomptar vots si alguna cosa va malament, ja que no hi ha paperetes sinó simplement bits que poden haver-se gravat malament. Per aquest motiu algun expert ha proposat el "vot verificat", que consistiria a fer la selecció per ordinador i amb posterioritat comprovar, a través d'un vidre, si el vot, ja traslladat a paper, és correcte. Finalment el paper es dipositaria automàticament en una urna. Al final, la màquina s'utilitzaria per obtenir resultats provisionals ràpids però els resultats oficials serien conseqüència del recompte en format paper. Sigui com sigui sembla que queda clar que la democràcia electrònica encara no és a un clic de distància dels nostres dits.